

29.4.2026

EOAK/414/2026

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Susanna Lindroos-Hovinheimo

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Anne Ilkka

TARKASTUS: VANKITERVEYDENHUOLTO, VAASAN POLIKLINIKKA 18.2. - 19.2.2026

Tarkastuskohde

Vankiterveydenhuolto, Vaasan poliklinikka

Tarkastusajankohta

18.2. – 19.2.2026

Osallistujat oikeusasiamiehen kansliasta

Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Anne Ilkka

Esittelijäneuvos Heidi Laurila

Osallistujat tarkastuskohteesta

Vaasan poliklinikan henkilökunta sekä Vankiterveydenhuollon edustajia paikalla ja etäyhteyksin

Tarkastuksen tyyppi

Laki eduskunnan oikeusasiamiehestä 5 §

OPCAT

Sisällys

1	YLEISTÄ	3
2	TARKASTUKSEN KOHDE JA TARKASTUKSEN KULKU	4
2.1	Tarkastuksen suorittamisesta	4
2.2	Yleistä tarkastuskohteesta	4
2.3	Tarkastuskohteen kuuleminen	4
3	TARKASTUSHAVAINNOT JA KANNANOTOT	4
3.1	Aluksi	4
3.2	Tilat	5
3.2.1	Tarkastushavainnot.....	5
3.2.2	Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot	5
3.3	Henkilöstö	6
3.3.1	Tarkastushavainnot.....	6
3.3.2	Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot	7
3.4	Yhteydensaanti poliklinikalle	7
3.4.1	Tarkastushavainnot.....	7
3.4.2	Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot	8
3.5	Hoitoon pääsy	9
3.5.1	Tarkastushavainnot.....	9
3.5.2	Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot	11
3.6	Kielellisten oikeuksien toteutuminen	12
3.6.1	Tarkastushavainnot.....	12
3.6.2	Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot	12
3.7	Tulotarkastukset	12
3.7.1	Tarkastushavainnot.....	12
3.7.2	Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot	13
3.8	Korvaushoito.....	14
3.8.1	Tarkastushavainnot.....	14
3.8.2	Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot	15
3.9	Mielenterveyshoito	15
3.9.1	Tarkastushavainnot.....	15
3.9.2	Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot	17
3.10	Lääkehoito	19
3.10.1	Tarkastushavainnot.....	19
3.10.2	Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot	20
3.11	Laboratorionäytteet.....	22
3.11.1	Tarkastushavainnot.....	22
3.11.2	Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot	22
3.12	Yhteistyö vankilan kanssa.....	23
3.12.1	Tarkastushavainnot.....	23
3.12.2	Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot	24
4	TOIMENPITEET	26

1 YLEISTÄ

Oikeusasiamies Jari Råmanin määräyksestä tarkastettiin Vankiterveydenhuollon yksikön (VTH) Vaasan poliklinikka osana oikeusasiamiehen suljettuihin laitoksiin kohdistuvaa laillisuusvalvontaa. Tarkastus liittyy samalla oikeusasiamiehellä olevaan erityistehtävään YK:n kidutuksen vastaisen yleissopimuksen valinnaisen pöytäkirjan mukaisena kansallisena valvontaelimenä. Vankien terveydenhuolto on tärkeä osa mainitussa kansainvälisessä sopimuksessa turvattuja vankien oikeuksia.

Vaasan vankilaan tehtiin samanaikaisesti tarkastus, josta on laadittu erillinen pöytäkirja [EOAK/365/2026](#).

2 TARKASTUKSEN KOHDE JA TARKASTUKSEN KULKU

2.1 Tarkastuksen suorittamisesta

Tarkastuksesta ja sen ajankohdasta ilmoitettiin tarkastuskohteelle ennalta. Ennen tarkastusta Vankiterveydenhuolloilta pyydettiin ennakkomateriaalina ohjeita ja tietoja poliklinikan toiminnasta.

Tarkastus aloitettiin yhteisellä keskustelulla, johon osallistui poliklinikan sairaanhoitaja ja lääkäri sekä VTH:n vastaava ylilääkäri, alueylilääkäri, ylihammaslääkäri, osastonhoitaja, erikoissuunnittelija, kehittämispäällikkö ja potilasasiavastaava paikan päällä tai etäyhteyksin. Tarkastuksella haastateltiin poliklinikalla työskenteleviä sairaanhoitajia ja lääkäreitä sekä VTH:n osastonhoitajaa. Lisäksi haastateltiin kahta vankia poliklinikan toiminnasta. Tarkastuksen lopuksi pidettiin loppukeskustelu, johon osallistui poliklinikan henkilökuntaa ja VTH:n edustajia paikan päällä tai etänä.

Tarkastajat tutustuivat poliklinikan tiloihin.

2.2 Yleistä tarkastuskohteesta

Vankiterveydenhuollon (VTH) tehtävänä on järjestää vankien ja tutkintavankien (tässä pöytäkirjassa käytetään yhteistä ilmaisua vankien) terveyden- ja sairaanhoito, jota Vaasan vankilan tiloissa toimiva poliklinikka toteuttaa.

Vaasan poliklinikka on avoinna päivittäin arkipäivisin klo 8.00 – 15.00. Poliklinikka tuottaa perusterveydenhuollon avopalvelut Vaasan vankilaan sijoitetuille vangeille.

Vaasan vankilassa on 76 vankipaikkaa. Aikaisemmin paikoista 10 kappaletta oli varattu naisvangeille, mutta nyt naisvangit ovat siirtymässä Oulun vankilaan. Vaasan vankilaan jätetään kaksi matkaselliä naisvankeja varten. Vaasan vankilassa on tutkintavankeja ja vankeusvankeja. Vaasan vankilassa on ollut yliasutustilanne koko vuoden 2025 ajan (täyttöaste noin 120 %) ja alkuvuoden 2026. Tammikuussa 2026 täyttöaste oli 126%. Tällä hetkellä vankeja oli 85 ja täyttöaste oli 108 % (16.2.2026 tilanne).

2.3 Tarkastuskohteen kuuleminen

Tarkastuspöytäkirjan luonnos lähetettiin VTH:lle, Vaasan poliklinikalle sekä Rikosseuraamuslaitokselle (jäljempänä myös Rise) ja Vaasan vankilalle tarkennuksia ja mahdollisia kommentteja varten. Saadut kommentit on otettu huomioon tässä pöytäkirjassa.

3 TARKASTUSHAVAINNOT JA KANNANOTOT

3.1 Aluksi

Tarkastajien havainnot esiteltiin apulaisoikeusasiamies Susanna Lindroos-Hovinheimolle.

Apulaisoikeusasiamies kiittää Vaasan poliklinikkaa saaduista asiakirjoista samoin kuin tarkastuksen aikana käydystä avoimesta ja rakentavasta keskustelusta. Tarkastajien saaman käsityksen mukaan poliklinikalla oltiin sitoutuneita potilaiden hyvään hoitoon.

Ylimmän laillisuusvalvojan ja kansallisen valvontaelimen tehtävien mukaisesti tähän pöytäkirjaan on kirjattu sekä myönteisiä että parannusta edellyttäviä asioita, joita tarkastuksella on havaittu tai joista on tarkastuksen aikana keskusteltu. Tarkastuksella käytävät keskustelut ja tarkastuksen aiheuttamat havainnot ja toimenpiteet ovat aina rajallisia, minkä vuoksi pöytäkirja ei ole tyhjentävä. Mahdollista on, että tarkastuskohteeseen liittyy sellaisiakin reagointia edellyttäviä asioita, jotka eivät ole tarkastuksen kuluessa tulleet esille.

3.2 Tilat

3.2.1 Tarkastushavainnot

Poliklinikan tilat olivat yleisilmeeltään siistit. Poliklinikalla oli kaksi vastaanottohuonetta ja erillinen lääkehuone. Poliklinikan henkilökunta piti tiloja tällä hetkellä riittävinä.

Äänieristys vastaanottohuoneissa ei ollut hyvä ja vastaanottohuoneesta saattoi kuulua oven ulkopuolelle vastaanottohuoneissa käytävää keskustelua. Omaa vuoroaan odottaville vangeille oli rakennettu erillinen odotustila, jotta omaa vuoroaan odottavat vangit eivät olleet aivan vastaanottohuoneiden oven takana. Saman käytävän varrella on myös erityistyöntekijöiden ja pastorin huoneet, ja myöskin niissä asioivat vangit odottavat vuoroaan samassa odotustilassa. Odotustilassa oli myös radio sekoittamassa ääniä.

Vastaanottohuoneiden ovissa oli ”liikennevalot”, mutta ne eivät toimineet tarkastushetkellä. Poliklinikan henkilökunnan mukaan potilasvastaanotto keskeytyy usein, kun joku vankilan henkilökunnasta koputtaa oveen.

Poliklinikan vastaanottohuoneiden ovien vieressä käytävällä oli ilmoitustaulu, jossa oli potilaille tarkoitettua tietoa VTH:n toiminnasta ja potilaan oikeuksista. Potilaat kulkevat vastaanotolle ilmoitustaulun ohi, mutta he eivät pysty vastaanottoaikaansa odottaessaan lukemaan ilmoitustaululla olevia tiedotteita.

3.2.2 Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot

Sekä tarkastajien havaintojen että henkilökunnan kokemuksen mukaan poliklinikan tilat ovat siistit ja pääosin toimivat. Apulaisoikeusasiamies pitää tätä myönteisenä.

Apulaisoikeusasiamies pitää potilaiden hyvän hoidon, poliklinikan toiminnan ja henkilökunnan työturvallisuuden kannalta olennaisena, että poliklinikan tilat ovat asianmukaiset ja toimintaan sopivat.

Apulaisoikeusasiamies kannustaa Rikosseuraamuslaitosta ja Vaasan vankilaa yhdessä Vaasan poliklinikan kanssa selvittämään, onko äänieristystä mahdollista parantaa, onko vastaanottohuoneiden ovien liikennevalot mahdollista saada toimimaan sekä onko ilmoitustaulun paikkaa mahdollista siirtää.

3.3 Henkilöstö

3.3.1 Tarkastushavainnot

Poliklinikalla työskentelee arkipäivisin kaksi vakituista sairaanhoitajaa. Lääkäri on paikalla yhden päivän viikossa pitämässä lähivastaanottoja.

Lisäksi poliklinikan lääkäriasioita hoitaa VTH:n valtakunnallinen etälääkäripooli, joka on käytettävissä arkipäivisin. Kiireellisissä asioissa voidaan konsultoida VTH:n päivystävää lääkäriä joko sairaanhoitajan puhelinkonsultaationa taikka videovastaanotolla yhdessä sairaanhoitajan ja potilaan kanssa. Uusien vankien vieroituslääkitykset arvioidaan päivittäin etänä paperikonsultaationa. Valtakunnallisesta lääkäripoolista on lisäksi käytettävissä päihdelääkäri ja neurokirjon tiimin lääkäri etävastaanottoina.

Myöskin muut VTH:n valtakunnallisesti järjestettävät etäpalvelut ovat käytettävissä, esimerkiksi neurokirjon tiimin sairaanhoitajan, psykiatrisen sairaanhoitajan ja fysioterapeutin palvelut.

Sairaanhoitajat ja poliklinikan lääkäri pitivät poliklinikan tarjoamia palveluja sekä sitä, että lääkäri on paikalla yhden päivän viikossa, potilaiden tarpeisiin nähden riittävänä.

Poliklinikan hoitajat ja lääkäri kokivat keskinäisen yhteistyönsä sujuvaksi. Hoitajat pitivät monipuolista työnkuvaansa ja itsenäistä työskentelyä hyvänä.

Poliklinikan lääkäri oli lopettamassa työt poliklinikalla helmikuun lopussa ja uusi virkalääkäri aloittaa kesäkuun alussa. Siten kevätkausi 2026 tulee olemaan haastava ja lääkäripalveluja toteutetaan erilaisin sijaisjärjestelyin.

Poliklinikan kahdesta vakituisesta sairaanhoitajasta toinen on ollut poissa lähityöstä helmikuun 2026 alusta lukien. VTH:n tarkastuksen jälkeen antaman ilmoituksen mukaan järjestely kesti 23.3.2026 asti, minkä jälkeen poliklinikan molemmat sairaanhoitajat ovat olleet lähityössä normaalisti.

Tarkastushetkellä toinen sairaanhoitajista oli hoitanut poliklinikkaa yksin jo useiden viikkojen ajan henkilöstövajauksen vuoksi. Tilanteessa pystyttiin hoitamaan vain välttämättömät tehtävät. Kiireettömät työt ja paperityöt kasautuivat. Suuresta työkuormasta huolimatta sairaanhoitaja koki kuitenkin saavansa riittävästi tukea työhönsä esimieheltään ja VTH:n lääkäreiltä.

Normaalisti poliklinikan kaksi vakituista sairaanhoitajaa sijaistavat toisiaan lomien aikana. VTH:n pohjoisen alueen poliklinikoilla on yksi kiertävä sisäinen sijainen, joka käy tekemässä sijaisuuksia pohjoisen alueen poliklinikoilla, mutta tällä järjestelyllä ei pystytä vastaamaan kaikkiin sijaistarpeisiin. Vaasan poliklinikalle on saatu helmikuussa joiksikin päiviksi sijaisapua Mikkelin poliklinikalta. VTH:n sisäisten sijaisten käyttäminen on hankalaa, koska etäisyydet Vaasan vankilasta muihin vankiloihin ovat pitkiä. Sijaisen palkkaaminen VTH:n ulkopuolelta kestää noin kaksi kuukautta.

Henkilöstötilanteen vuoksi poliklinikka oli suljettu viikon 9 ajan toisen hoitajan loman ajaksi. Poliklinikalla ei kyseisenä viikkona järjestetty vastaanottoja eikä asiointilomakkeita käsitelty. Tulotarkastuksia ei pystytty myöskään tekemään tavanomaiseen tapaan. Kyseisen viikon lääkkeet jaettiin etukäteen dosetteihin. Kyseiselle ajalle poliklinikalle suunnitellaan hoidon tarpeen arviointien tekemistä puhelimitse ennalta ilmoitettuina puhelinaikoina. Poliklinikan sulkemisesta viikon ajaksi on tiedotettu vankeja.

3.3.2 Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot

Apulaisoikeusasiamies pitää myönteisenä, että poliklinikan henkilöstöresurssit ovat normaalitilanteessa riittävät ja niillä pystytään vastaamaan potilaiden hoidon tarpeisiin.

Apulaisoikeusasiamies esittää huolensa poliklinikan henkilöstötilanteesta alkuvuoden 2026 aikana. Lääkärin vaihtumisen vuoksi poliklinikan lääkäripalvelut hoidettiin erilaisin tilapäisjärjestelyin kolmen kuukauden ajan. Helmikuun alusta maaliskuun loppupuolelle poliklinikalla on työskennellyt lähityössä käytännössä vain yksi sairaanhoitaja, minkä johdosta työt ovat ruuhkautuneet ja kiireettömiä tehtäviä on jouduttu lykkäämään. Pitkittyessään henkilöstötilanne aiheuttaa viivästyksiä potilaiden hoitoon.

Yhden viikon ajaksi (viikko 9) poliklinikka jouduttiin sulkemaan henkilöstöpulan vuoksi. Tuolloin asiointilomakkeita ei käsitelty, joten yhteydensaanti poliklinikalle ei toteutunut saman päivän aikana laissa edellytetyllä tavalla. Apulaisoikeusasiamies pitää ymmärrettävänä, että henkilöstötilanne oli hankala ja kannustaa VTH:a erilaisin järjestelyin turvaamaan vankien terveystalvelujen saamisen myös tilanteissa, joissa poliklinikka joudutaan pitämään suljettuna henkilöstön poissaolon vuoksi.

3.4 Yhteydensaanti poliklinikalle

3.4.1 Tarkastushavainnot

Vangit saavat yhteyden poliklinikalle asiointilomakkeilla. Vangeilla ei ole käytössään digitaalisia yhteydenottotapoja poliklinikalle. Kiireellisissä tilanteissa vartija voi ottaa yhteyttä poliklinikalle sen aukioloaikoina.

Vankilan osastoilla oli saatavilla Rikosseuraamuslaitoksen yleisiä asiointilomakkeita sekä VTH:n asiointilomakkeita. Vankien käyttöön oli saatavilla ”Polin postia”-kirjekuoria. Vangit panevat kaikki täytetyt asiointilomakkeet jokaisessa kerroksessa olevaan lukittuun postilaatikkoon, jonka vartijat tyhjentävät aamuisin. Kaikki vangit eivät kuitenkaan käytä ”Polin postia” -kirjekuoria, jolloin VTH:lle tarkoitettujen asiointilomakkeiden sisältö on vartijoiden luettavissa postilaatikkoja tyhjennettäessä.

VTH on ottanut käyttöön omat asiointilomakkeet vuonna 2025. VTH:n asiointilomakkeessa pyydetään kuvaamaan poliklinikalla asioinnin tarpeen syytä ja terveysongelman kestoa, jotta poliklinikan sairaanhoitaja pystyy paremmin tekemään hoidon tarpeen arvion asiointilomakkeen perusteella.

Asiointilomakkeita tulee päivittäin noin 10 kappaletta, maanantaisin yleensä noin 15 kappaletta. Sairaanhoitaja hakee VTH:lle tarkoitettut asiointilomakkeet vankilan päivystäjän huoneesta aamuisin postilaatikoiden tyhjentämisen jälkeen, mutta lomakkeita voi tulla myös myöhemmin päivän aikana.

Asiointilomakkeet pystytään käsittelemään poliklinikalla samana päivänä. Potilaalle ilmoitetaan vastaus kirjallisesti. Potilaalle ilmoitetaan varattu vastaanottoaika taikka, jos asiassa ei tarvita vastaanottoa, potilaalle kerrotaan, miten asia etenee.

Poliklinikan sairaanhoitajat tekevät hoidon tarpeen arvion myös suun terveydenhuoltoon koskevista asioista.

3.4.2 Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot

Yhteydensaanti poliklinikalle

Syyskuun 2023 alusta lukien yhteydensaantiin ja hoitoon pääsyyn vankiterveydenhuoltoon on sovellettu, mitä terveydenhuoltolain 51, 51 a, 51 b ja 52–54 §:ssä säädetään. VTH:n poliklinikoiden osalta potilaan tulee saada arkipäivisin virka-aikana saman päivän aikana yhteys poliklinikkaan ja saada yksilöllinen arvio tutkimustensa tai hoitonsa tarpeesta ja kiireellisyydestä sekä siitä, minkä terveydenhuollon ammattihenkilön tekemiä tutkimuksia tai antamaa hoitoa hän tarvitsee.

Tarkastushavaintojen perusteella apulaisoikeusasiamies on voinut todeta, että yhteydensaanti poliklinikalle toteutuu laissa säädetyissä määräajoissa ja potilaat saavat vastauksen asiointilomakkeisiinsa.

Aikaisemmassa oikeusasiamiehen ratkaisukäytännössä on pidetty tärkeänä sitä, että vangit saavat vastauksen asiointilomakkeisiinsa, jotta he tietävät asiansa tulleen huomioiduksi ja tietävät, mihin mahdollisiin toimenpiteisiin se on antanut aiheutta. Apulaisoikeusasiamies edelleenkin korostaa asiointilomakkeisiin vastaamisen tärkeyttä, myös poikkeuksellisissa henkilöstötilanteissa.

Tietosuojan toteutuminen asiointilomakkeiden käsittelyssä

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (EU 2016/679) 9 artiklan mukaan terveystiedot kuuluvat erityisiin henkilötietoihin. Niiden käsittely terveydenhuollossa edellyttää 9 artiklan 3 kohdan mukaisten edellytysten ja suoja-toimien noudattamista. Suoja-toimiin sisältyy vaatimus siitä, että terveystietoja käsittelee ammattilainen, jolla on lakisääteinen salassapitovelvollisuus.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 25 kohdan mukaan viranomaisen asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilön terveydentilasta tai vammaisuudesta taikka hänen saamastaan terveydenhuollon ja kuntoutuksen palvelusta ovat salassa pidettäviä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (703/2023) 4 §:n mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedot ovat pysyvästi salassa pidettäviä. Salassa pidettävää asiakastietoa sisältävää asiakirjaa taikka sen kopiota tai tulostetta ei saa näyttää eikä luovuttaa sivulliselle eikä antaa sivullisen nähtäväksi tai käytettäväksi. Asiakastietolain 6 §:n mukaan vaitiolovelvollisuudesta ja salassapidosta saa poiketa asiakkaan suostumuksella tai jos siitä on laissa säädetty.

Tässä asiayhteydessä Rikosseuraamuslaitoksen valvonnan henkilökuntaa on pidettävä sivullisina suhteessa vankipotilaan terveyden- ja sairaanhoitoon.

Jos vanki ei ole sulkenut poliklinikalle tarkoitettua asiointilomakettaan ”Polin postia” -kirjekuoreen, hänen salassa pidettävät terveystietonsa ovat valvonnan luettavissa postilaatikkoa tyhjennettäessä. Apulaisoikeusasiamiehen käsityksen mukaan vankien tietojen salassapito toteutuisi nykyistä paremmin, jos poliklinikan postille olisi erillinen lukittu postilaatikko, jonka tyhjentämisestä vastaisi poliklinikan henkilökunta.

Rikosseuraamuslaitoksen oikeusyksikkö ilmoitti tarkastuksen jälkeen antamassaan kommentissa, että se pitää suositeltavana erillisten VTH:n postilaatikoiden hankkimista osastoille. Vastaavia VTH:n postilaatikoita on joissakin vankiloissa käytössä.

Apulaisoikeusasiamies suosittelee, että Vaasan vankila ja poliklinikka yhdessä selvittävät mahdollisuutta hankkia poliklinikan postille erilliset postilaatikat ja sopivat tarvittavista yhteistyökäytännöistä postin kulkuun liittyen.

3.5 Hoitoon pääsy

3.5.1 Tarkastushavainnot

Tarkastuksella saatujen tietojen ja VTH:n tilastojen mukaan hoitoon pääsy on toteutunut kiirettömässä asioissa pääsääntöisesti viikon sisällä.

Lääkärin lähivastaanottoja järjestetään kerran viikossa. Usein lääkärin lähivastaanotolle pääsee saman viikon aikana, mutta joskus vastaanotolle pääsy saattaa kestää 2-3 viikkoa kiireettömissä asioissa. Lääkärin vastaanottokalenterissa pyritään pitämään mahdollisuus myös kiireellisten potilaiden vastaanottoon nopealla aikataululla.

Lisäksi potilaiden käytettävissä ovat kaikki VTH:n järjestämät valtakunnalliset etäpalvelut, kuten esimerkiksi fysioterapia, neurokirjon tiimin lääkärin ja sairaanhoitajan, psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut ja päihdelääkärin palvelut.

VTH:n henkilökunnan käsityksen mukaan etäpalvelujen käytön laajentamisen esteenä ovat lähinnä valvonnan resurssit, joita tarvitaan, jotta vanki voi osallistua etävastaanotolle (ks. tarkemmin kohta 3.12).

Kiireellisissä asioissa hoitajan vastaanotolle pääsee pääsääntöisesti samana päivänä poliklinikan aukioloaikojen puitteissa. Jos poliklinikan lääkäri ei ole paikalla, kiireellisissä asioissa sairaanhoitaja voi konsultoida tarvittaessa VTH:n päivystävää lääkäriä tai asiassa voidaan järjestää videovastaanotto VTH:n päivystävälle lääkärille.

Poliklinikan aukioloaikojen ulkopuolella Rikosseuraamuslaitoksen henkilökunta voi pyytää hoidon tarpeen arviointia Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa tehtyyn sopimukseen perustuen hyvinvointialueen Liikkuva sairaala -palvelulta. Liikkuva sairaala on Pohjanmaan hyvinvointialueen palvelu, joka on tarkoitettu ensi sijassa kotihoidossa ja asumispalveluissa asuvien ikäihmisten palveluihin, mutta sopimukseen perustuen sitä voidaan käyttää myös Vaasan vankilassa. Liikkuva sairaala voi antaa asiakkaille sellaista hoitoa, joka muuten vaatisi käynnin päivystyksessä.

Liikkuva sairaala ei kuitenkaan korvaa ensihoitoa. Kiireellisissä tilanteissa valvonta voi myös soittaa Päivystysapu 116 117 -numeroon taikka yleiseen hätänumeroon.

Valvonnan henkilökunta koki Liikkuva sairaala -palvelun erittäin hyväksi ja sen avulla pystytään usein välttämään aikaa vievä käynti päivystyksessä.

Suun terveydenhuollon palvelut

VTH:n suun terveydenhuollon palvelut Vaasan vankilan vangeille järjestetään Vanhan Vaasan sairaalan hammashoitolassa. Suun terveydenhuollon palveluja Vaasan vankilan vangeille järjestetään kolme kertaa kuukaudessa. Hammaslääkäri ja hammashoitaja ovat VTH:n palveluksessa. Risen henkilökunta kuljettaa vangit hammashoittoon. Poliklinikan henkilökunta koki järjestelyn hyvin toimivaksi.

Vanhan Vaasan sairaalan tiloissa toimivia suun terveydenhuollon palveluja ei tarkastettu tällä tarkastuksella.

Poliklinikan hoitajat tekevät hoidon tarpeen arvion myös suun terveydenhuoltoa koskevissa asioissa. Sairaanhoidajalla on arkipäivisin mahdollisuus konsultoida VTH:n hammaslääkärinä. Yleensä kiireettömään hammashoitoon pääsee noin kahdeksan viikon kuluttua. Akuuttien tilanteiden hoitamiseksi tarvittaessa voidaan siirtää kiireettömiä hammashoitoaikoja eteenpäin. Joskus hammashoitoaikoja joudutaan perumaan Risen kuljetusmahdollisuuksien puutteen vuoksi.

Mikäli potilas tarvitsee kiireellistä hammashoitoa aikana, jolloin VTH:n hammaslääkäri ei ole paikalla, potilas lähetetään ulkopuoliseen hoitoon.

3.5.2 Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot

Apulaisoikeusasiamies pitää myönteisenä sitä, että hoitoon pääsy kiireettömissä asioissa toteutuu terveydenhuoltolain 51 a §:ssä säädettyssä kolmen kuukauden enimmäisajassa. Suun terveydenhuollossa hoitoon pääsy toteutuu terveydenhuoltolain 51 b §:ssä säädettyssä kuuden kuukauden enimmäisajassa.

Apulaisoikeusasiamies korostaa, että terveydenhuoltolaissa säädetty hoitoon pääsyä koskevat ajat ovat enimmäisaika ja potilaan tarvitseman hoidon ajankohta on siten arvioitava ja hoito toteutettava ensisijaisesti hänen yksilöllisen tarpeensa mukaisesti.

Vankiterveydenhuollon palveluissa käytetään laajasti VTH:n valtakunnallisesti järjestettyjä etäpalveluja, millä toteutetaan nopea hoitoon pääsy ja niiden kautta on saatavissa erityisasiantuntemusta edellyttävää palvelua kaikilla poliklinikoilla. Apulaisoikeusasiamies korostaa, että kaikki terveysongelmat eivät kuitenkaan sovellu etäpalveluina toteutettaviksi. Terveydenhuollon henkilökunnalla tulee olla riittävästi osaamista tunnistaa ne tilanteet, jolloin etäpalvelu ei sovellu käytettäväksi.

Apulaisoikeusasiamies pitää positiivisena sitä, että VTH:n avohoitopalvelujen omavalvontasuunnitelmassa (17.12.2025 versio) on korostettu etänä annettavien palvelujen laadun varmistamista siten, että etäpalvelun antajalla on oltava asianmukaiset tilat ja laitteet, ja että etäpalvelun on oltava lääke- ja hoitotieteellisesti asianmukaista ja siinä tulee ottaa huomioon potilasturvallisuus. Lisäksi omavalvontasuunnitelman mukaan tulee varmistua, että potilaan apuna on tarvittaessa koulutettua henkilökuntaa, potilas on ymmärtänyt annetut ohjeet ja potilaan jatkohoito on turvattu. VTH:ssä on ohjeistettu etäpalveluiden käyttö, mm. minkä palveluiden antamiseen etäpalvelut soveltuvat ja mitkä ovat etäpalveluiden poissulkukriteerit, sekä etäpalveluiden järjestäminen. Etäpalveluja antavia ohjeistetaan suorittamaan etävastaanottoa koskeva koulutus.

Apulaisoikeusasiamies pitää hyvänä käytäntönä Liikkuvan sairaalan käyttöä hoidon tarpeen arvioinnissa ajankohtina, jolloin poliklinikka on suljettuna.

3.6 Kielellisten oikeuksien toteutuminen

3.6.1 Tarkastushavainnot

Tarkastushavaintojen mukaan vankilan osastoilla oli saatavilla Rikosseuraamuslaitoksen asiointilomakkeita suomen, ruotsin ja englannin kielellä. VTH oli ottanut vuonna 2025 käyttöön omat asiointilomakkeet. VTH:n lomakkeissa oli tekstit suomeksi ja englanniksi. Ruotsinkielisiä lomakkeita ei ollut saatavilla.

Tarkastuksella haastateltu Risen ja VTH:n henkilökunta kertoi, että vankilassa on joitakin äidinkieleltään ruotsinkielisiä vankeja.

Poliklinikan henkilökunta kertoi, että potilaiden on mahdollista asioida poliklinikalla ruotsin kielellä. VTH:n ilmoitustaululla olevat tiedotteet olivat suomen, ruotsin ja englannin kielellä.

3.6.2 Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot

Tarkastushavaintojen mukaan VTH:n asiointilomakkeessa oli tekstit vain suomeksi ja englanniksi. Ruotsinkielisiä lomakkeita ei ollut saatavilla.

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 3 §:n 4 momentin mukaan potilaan oikeudesta käyttää suomen tai ruotsin kieltä, tulla kuulluksi ja saada toimituskirjansa suomen tai ruotsin kielellä sekä hänen oikeudestaan tulkkaukseen näitä kieliä viranomaisissa käytettäessä säädetään kielilain (423/2003) 10, 18 ja 20 §:ssä. Vankiterveydenhuollon tulee siten mahdollistaa vankien asiointi vankiterveydenhuollossa suomeksi ja ruotsiksi.

Vankipotilaiden kielellisten oikeuksien toteutumisen turvaamiseksi apulaisoikeusasiamies kehottaa Vankiterveydenhuoltoa järjestämään vankien käyttöön myös ruotsinkielisiä asiointilomakkeita.

Lisäksi apulaisoikeusasiamies toteaa tiedoksi, että apulaisoikeusasiamies Mikko Sarja on ottanut omana aloitteenaan tutkittavaksi vankiloiden kaksikielisten osastojen järjestämisen ja niiden toiminnan kielellisten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta (EOAK/7015/2025). Asian käsittely on kesken oikeusasiamiehen kansliassa.

3.7 Tulotarkastukset

3.7.1 Tarkastushavainnot

Tarkastuksella saatujen tietojen mukaan uusien vankien tulotarkastukset pystytään tekemään arkipäivisin samana tai viimeistään seuraavana päivänä. Viikonloppuisin ei tehdä tulotarkastuksia.

Tulotarkastuksen yhteydessä pyydetään aina suostumus terveystietojen antamisesta valvonnalle. Tämä on edellytyksenä sille, että valvonta voi antaa lääkkeitä vangille.

Tarkastuksella saatujen tietojen mukaan poikkeuksellisen henkilöstötilanteen vuoksi poliklinikka oli suljettuna tarkastuksen jälkeisen viikon (viikko 9). Tämän vuoksi tulotarkastuksia ei pystytty tekemään normaalin käytännön mukaisesti. Tarkastushetkellä VTH:n suunnitelmat siitä, miten tulotarkastukset toteutetaan viikolla, jolloin poliklinikka on suljettuna, olivat vielä osittain kesken.

3.7.2 Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot

Apulaisoikeusasiamies pitää asianmukaisena tulohaastattelun tekemistä vangin saapumispäivänä taikka viimeistään seuraavana päivänä. Tulotarkastuksia ei kuitenkaan tehdä viikonloppuisin Vaasan poliklinikalla.

VTH:n Tulovaiheen terveystarkastus -ohjeen (päivitetty 2.10.2025) mukaan tulohaastattelu tehdään 24 tunnin kuluessa vankilaan tulosta (arkisin). Tulohaastattelu voidaan jakaa kahteen vaiheeseen. Ensimmäisessä vaiheessa selvitetään potilaan akuutti hoidontarve ja varmistetaan siviilissä keskeneräisten terveysasioiden jatkumo. Myöhemmin kartoitetaan potilaan kiireettömät terveydenhuollon tarpeet, arvioidaan työ- ja toimintakyky sekä tehdään tarvittavat jatkohoitosuunnitelmat. Jos potilaan tulohaastattelu jaetaan kahteen osaan, tulee haastattelu saattaa loppuun ennen vieroituslääkityksen loppumista. Ohjeen mukaan tulohaastattelu tehdään aina uudesta asiakkaasta kunkin vankeustuomion alussa. Tulohaastattelussa vuoden sisään toistuvissa vankeusajanjaksoissa voidaan viitata aiempaan tulohaastatteluun.

CPT (Euroopan neuvoston kidutuksen vastainen komitea, European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment) on suositellut, että uusille vangeille tehdään järjestelmällisesti terveystarkastus 24 tunnin kuluessa heidän saapumisestaan vankilaan. Apulaisoikeusasiamies toteaa, että CPT:n suositus ei toteudu käytännössä, koska poliklinikka ei ole avoinna viikonloppuisin.

Apulaisoikeusasiamies korostaa VTH:n velvollisuutta järjestää tulotarkastukset vankilaan saapuville vangeille myös tilanteessa, jossa poliklinikka joudutaan pitämään suljettuna poikkeuksellisen henkilöstötilanteen vuoksi.

Apulaisoikeusasiamies toteaa, että oikeusasiamiehen vakiintuneessa laillisuusvalvontakäytännössä on pidetty tärkeänä, että vangin saavuttua vankilaan, hänet tavattaisiin terveydenhuollossa ja selvitettäisiin, onko heillä terveydenhuollon tarvetta, myös silloin kun vanki siirtyisi toisesta vankilasta, jossa hänelle on tehty aiemmin tulotarkastus. Vanki on voinut erilaisista syistä jäädä tai jättäytyä edellisessä vankilassa terveydenhuollon palvelujen ulkopuolelle taikka kuljetuksen aikana on voinut tapahtua jotakin sellaista, mikä olisi vangin ja vankilan henkilökunnan oikeusturvan kannalta hyvä dokumentoida myös potilastietoihin. Vangin haastattelun ei tarvitsisi olla yhtä laaja kuin varsinainen tulotarkastus ja se voisi tapahtua esim. työkyvyn arvioinnin yhteydessä, jos arviointi tehdään 1–2 päivän kuluessa vangin saapumisesta (ks. esim. Pyhäselän vankilan poliklinikan tarkastuspöytäkirja [EOAK/4986/2018](#)).

3.8 Korvaushoito

3.8.1 Tarkastushavainnot

Tarkastuksella saatujen tietojen mukaan poliklinikan potilaista korvaushoidossa oli noin 15 henkilöä. Päihde- ja korvaushoitoasiat kuuluvat VTH:n valtakunnallisen päihdetiimin hoidettavaksi.

Vuoden 2025 lopulla tuli yllättäen tietoon tilanne, että lääkeyritys lopetti Suboxone-filmin ja Subutex-depotinjektionesteiden myynnin Suomessa ja useissa Euroopan maissa. Sen vuoksi myös VTH joutui tekemään muutoksia buprenorfiini-korvaushoitoihin. Lääkevaihtojen toteuttaminen aiheutti merkittävästi lisätyötä. VTH:ssa jouduttiin lääkevaihdon edellyttämän lisätyön ja joulunajan pyhien vuoksi siirtymään käytäntöön, jossa kaikki potilaat siirrettiin väliaikaisesti Buvidal kuukausi-injektioille, jotta potilaiden korvaushoidon jatkuvuus pystyttiin turvaamaan. Poikkeuksellisen järjestelyn oli tarkoitus jatkaa 28.2.2026 asti.

Tarkastuksella saatujen tietojen mukaan VTH on saanut palkattua lisää päihdelääkäreitä ja lääkevaihtoon liittyviä keskusteluja käydään potilaiden kanssa parhaillaan helmikuun aikana.

Suboxone-filmin korvaavaa valmistetta ei ole käytettävissä. Nyt käytössä on Zubsolv-resoribletti, joka on suussa sulava valmiste ja sitä käytetään VTH:ssa kolmijaossa. Buvidal-injektioista on nyt käytössä viikkoinjektio ja kuukausi-injektio. Lisäksi entiseen tapaan on käytössä metadoni ja levometadoni.

VTH:n henkilökunnalta saatujen tietojen mukaan useat potilaat suhtautuivat lääkevaihtojen alkaessa epäilevästi lääkityksensä vaihtamiseen Buvidal kuukausi-injektioon, mutta kuukausi-injektiota kokeiltuaan useat potilaat ovat halunneet jatkaa sillä. Joillekin potilasryhmille Buvidal kuukausi-injektio ei ole lääketieteellisesti arvioiden toimiva ratkaisu, ja heille on nyt käytettävissä muitakin lääkevaihtoehtoja.

Korvaushoitopotilaiden määrä Vaasan poliklinikalla, kuten myös muissa VTH:n yksiköissä, on kasvanut merkittävästi viime vuosien aikana. Hoitajien työaikaa kuluu merkittävästi korvaushoitopotilaiden asioiden hoitamiseen.

3.8.2 Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot

Tarkastushavaintojen ja tarkastuksella saatujen tietojen mukaan korvaushoitoon pääsee halutessaan nopeasti ja korvaushoidon toteuttaminen valtakunnallisen päihdetiimin kautta vaikuttaa toimivalta.

Vuoden 2025 lopussa joidenkin korvaushoitolääkkeiden myynnin lopetus aiheutti VTH:lle merkittävästi työtä lääkEVaihtojen toteuttamiseksi ja tilapäisesti useiden potilaiden korvaushoitolääkkeet jouduttiin vaihtamaan Buvidal kuukausi-injektioiksi. Tässä tilanteessa kaikkien potilaiden kanssa ei ehditty käymään keskustelua lääkEVaihdosta. Hoitoa ei siten toteutettu yhteisymmärryksessä potilaan kanssa, kuten potilaslain 6 §:ssä edellytetään. Kyseisessä tilanteessa VTH pyrki kuitenkin ensisijaisesti varmistamaan potilaiden korvaushoidon jatkuvuuden toisella valmisteella, mitä apulaisoikeusasiamies piti ymmärrettävänä.

VTH:n valtakunnallisen päihdetiimin lääkärit ovat alkuvuonna 2026 käyneet keskusteluja potilaiden kanssa lääkEVaihdosta ja nyt käytettävissä on Buvidal kuukausi-injektion lisäksi myös muita korvaushoitolääkevalmisteita. Siten korvaushoito on mahdollista toteuttaa yhteisymmärryksessä potilaan kanssa myös niissä tilanteissa, joissa potilas kokee, ettei Buvidal kuukausi-injektio sovi hänelle. Vaikkakin lääkäri päättää viime kädessä lääkEVäärämisestä, apulaisoikeusasiamies korostaa hoidon toteuttamista ja lääkEVäärämisestä yhteisymmärryksessä potilaan kanssa.

3.9 MielenTerveyshoito

3.9.1 Tarkastushavainnot

MielenTerveyshoito Vaasan poliklinikalla

Vaasan poliklinikalla toteutetaan mielenTerveyshoidossa perusterveydenhuollon tasoista diagnostiikkaa ja hoitoa.

Poliklinikan sairaanhoitajat toteuttavat vastaanotoillaan myös mielenTerveyteen liittyviä keskusteluja. Molemmilla sairaanhoitajilla on osaamista mielenTerveysasioista.

Toisella sairaanhoitajista on erityistä osaamista psykiatrisen sairaanhoitajan työstä ja hän toteuttaa erilaisia tukikeskusteluja sekä lyhytterapiaa potilasvastaanotoilla. Tähän työhön ei kuitenkaan ole resursoitu erikseen aikaa, vaan se toteutetaan muun vastaanottotyön ohessa.

Vastaavasti lääkäri usein keskustelee vastaanotolla myös potilaan mielenTerveysasioista somaattisten sairauksien hoidon yhteydessä.

VTH:n päivystävä psykiatri antaa konsultaatioapua VTH:n poliklinikoiden henkilöstölle. Sairaanhoitaja voi esimerkiksi soittaa päivystävälle psykiatrille ja pyytää arviota siitä, pystyykö potilas odottamaan seuraavaa lääkärin lähivastaanottoa. Etälääkäri voi myös tehdä lähetteen vapaaehtoiseen sairaalahoitoon. Psykiatrin videovastaanotot ovat myös mahdollisia. Poliklinikan lääkäri voi myös konsultoida VTH:n päivystävää psykiatria esimerkiksi potilaan lääkityksestä.

Mikäli potilas tarvitsee psykiatrista sairaalahoitoa, se toteutetaan VTH:n Psykiatrisen vankisairaalan Vantaan tai Turun yksiköissä. Henkilökunnan käsityksen mukaan potilaat ovat tarvitessaan päässeet sujuvasti vapaaehtoiseen taikka tahdosta riippumattomaan erikoissairaanhoidon tasoiseen hoitoon Vantaan tai Turun yksiköihin. Vapaaehtoiseen psykiatriseen sairaanhoitoon ei yleensä pääse heti, mutta lyhyen odotusajan jälkeen potilaat ovat päässeet hoitoon.

Poliklinikan henkilökunta koki perustason psykiatrisen avosairaanhoidon palvelujen toteutumisen heikoksi, vaikkakin poliklinikan sairaanhoitajat pystyivät antamaan keskusteluapua. Lisäksi käytettävissä oli myös VTH:n valtakunnallisesti toteutettavat psykiatrisen sairaanhoitajan etävastaanotot.

VTH on hakenut lisärahoitusta vuosien 2027-2030 talousarviokehukseen mielenterveyspalvelujen toteuttamiseen. Rikosseuraamuslaitoksen palveluksessa olevien psykologien työnkuvan muutoksen jälkeen psykologien antamia mielenterveyspalveluja ei ole ollut saatavilla vankiloissa. Keskusteluja VTH:n psykologiresurssien lisäämisestä taikka resurssien siirtämisestä Risestä VTH:on on käyty, mutta asiaan ei ole toistaiseksi löytynyt ratkaisua.

ADHD-tutkimukset ja hoito

VTH:ssa on otettu vuoden 2025 aikana käyttöön uusi ADHD-tutkimusten ja hoidon hoitopolku. VTH on perustanut valtakunnallisesti toimivan sairaanhoitajista koostuvan neurokirjon tiimin, joka selvittää vankipotilaiden keskittymishaasteiden taustoja ja kohdennetuissa tapauksissa tekee diagnostisia tutkimuksia. Neurokirjon tiimissä (neuki-tiimi) työskentelee 10 VTH:n sairaanhoitajaa, jota tekevät neuki-tiimin työtä etänä oman työnsä ohella.

Vuoden 2025 aikana VTH:ssa on tehty 50 uutta diagnoosia ja 250 potilasta on käynyt ADHD-hoitopolun.

Toiminnan käynnistymisen jälkeen ADHD-tutkimuksiin pääsy ruuhkautui pahasti. Tälläkin hetkellä uusille potilaille varattavat seuraavat vapaat ajat ovat vuoden 2027 lopulla. Potilaan hoitoon pääsyä voidaan kiirehtiä, jos potilaan tilanne vankilassa on oireilun vuoksi erittäin vaikea.

Tähän asti ADHD-tutkimusjonoon on otettu kaikki vangit, jotka ovat ilmaisseet halunsa tutkimuksiin. ADHD-tutkimukset ovat olleet haluttuja ja noin puolet vangeista on halunnut tutkimuksiin. Lähes vuoden kokemusten jälkeen on havaittu, että kaikki potilaat eivät tarvitse koko hoitoprosessia. Hoitopolun läpi käyneistä yllättävän monelle ei ole voitu asettaa diagnoosia. Potilaat ovat myös huomanneet, että diagnoosin asettamisella saattaa olla kielteisiä vaikutuksia esimerkiksi jatko-opintoihin pääsyyn.

VTH on muuttamassa hoitopolkua siten, että aluksi potilas käy poliklinikan sairaanhoitajan vastaanotolla, jossa tehdään arvio potilaan toimintakyvystä poliklinikoille laadittavien ohjeiden mukaisesti. Tällä menettelyllä pystytään ohjaamaan lieväoireiset suoraan omahoito-ohjelmaan ja siten saadaan lyhennettyä neuki-sairaanhoitajien jonoa. Seuraavassa vaiheessa on tarkoitus seuloa jo jonossa olevista potilaista lieväoireiset, jotka eivät tarvitse neuki-tiimin sairaanhoitajan vastaanottoa.

3.9.2 Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot

Mielenterveyshoito Vaasan poliklinikalla ja yleisesti VTH:ssa

Tarkastushavaintojen mukaan poliklinikan henkilökunnalla oli osaamista perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelujen antamiseen ja VTH:n mielenterveyshoidon etäpalveluja oli käytettävissä. Apulaisoikeusasiamies pitää positiivisena, että poliklinikan sairaanhoitajilla oli osaamista ja kiinnostusta tukikeskustelujen käymiseen ja myös lyhytterapian antamiseen muun vastaanottotoiminnan ohessa. Apulaisoikeusasiamies toteaa, että yksi positiivinen esimerkki poliklinikan hyvistä käytännöistä oli poliklinikalla käytössä oleva turvasuunnitelma itsetuhoisille vangeille. Kuitenkin mielenterveyshoidon antaminen ja hoitokeskustelut ovat vain yksi osa poliklinikan palveluja ja ne toteutetaan muun vastaanottotoiminnan osana. Siten mielenterveyspalveluihin käytettävissä oleva aika on rajallinen.

Tarkastushavaintojen perusteella apulaisoikeusasiamiehellä ei herännyt erityistä huolta Vaasan vankilan vankien mielenterveyspalvelujen saatavuudesta suhteessa potilaiden hoidon tarpeeseen.

Apulaisoikeusasiamies toteaa kuitenkin, että yleisellä tasolla mielenterveyspalvelujen saatavuus vankiterveydenhuollossa on edelleen huolestuttava.

Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin on ratkaisussaan 25.4.2025 [EOAK/64/2024](#) ottanut kantaa psykiatrisen hoidon saatavuuteen vankiloissa. Apulaisoikeusasiamies Sakslin piti tilannetta vankien mielenterveyden hoidon saatavuudessa erittäin huolestuttavana. Ratkaisussa apulaisoikeusasiamies totesi, että vaikka VTH on pyrkinyt kehittämään toimintaansa, siitä huolimatta psykiatrisen hoidon saatavuus ei ole ollut hoidon tarpeen edellyttämällä tasolla, eikä vankien oikeus riittäviin terveyspalveluihin ole toteutunut laissa edellytetyllä tavalla.

Apulaisoikeusasiamies Maija Saksin on myös Turun poliklinikan tarkastuspöytäkirjassa [EOAK/5507/2025](#) todennut, että vankien tarve psykiatriselle hoidolle ja tutkimuksille on huomattavasti suurempi, kuin mitä heille voidaan tarjota tällä hetkellä. Vankien oikeus saada yksilöllisen tarpeensa mukaista hoitoa ei toteudu VTH:n puuttuvien resurssien vuoksi. Lisäksi vankien määrän ennakoitaan kasvavan tulevaisuudessakin, mikä lisää entisestään hoidon tarvetta.

Apulaisoikeusasiamies Saksin totesi Turun poliklinikan tarkastuspöytäkirjassa muun muassa seuraavaa.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Laillisuusvalvonnassa on vakiintuneesti katsottu, ettei ole hyväksyttävää, että viranomainen jättää huolehtimatta laissa säädetyistä velvoitteistaan esimerkiksi resurssipulan vuoksi. Joskus työn johtamiseen tai organisointiin tai toiminnan kehittämiseen liittyvät viranomaisen omat toimenpiteet eivät kuitenkaan riitä. Tällöin saattaa olla kysymys lainsäädännön viranomaisen toiminnalle asettamien vaatimusten ja viranomaisen käyttöön osoitettujen resurssien epäsuhdasta.

Oikeusasiamiehen tehtävänä ei ole valvoa julkisten resurssien jakamista, joka viime kädessä kuuluu budjettivaltaa käyttävälle eduskunnalle. Erityisesti silloin, kun voimavarojen vähyys vaarantaa perusoikeuksien toteutumisen, laillisuusvalvonta ei kuitenkaan voi ohittaa resurssointiin liittyviä kysymyksiä.

Mikäli laissa asetetut vaatimukset ovat viranomaisen käytettävissä oleviin resursseihin ja toimintamahdollisuuksiin nähden ylimitoitettuja, lain noudattaminen saattaa olla mahdotonta. Tällöin vastuussa on taho, joka vastaa resurssoinnista ja asianmukaisten toimintamahdollisuuksien turvaamisesta. Näissä tilanteissa asianomaisen tulostavastuussa olevan ministeriön rooli on keskeinen.

Edellä mainituista syistä apulaisoikeusasiamies Maija Saksin lähetti Turun poliklinikan tarkastuspöytäkirjan tiedoksi myös sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle. Apulaisoikeusasiamies pyysi sosiaali- ja terveysministeriötä ja valtiovarainministeriötä ilmoittamaan 30.9.2026 mennessä, mihin toimenpiteisiin ne ovat ryhtyneet VTH:n riittävien resurssien turvaamiseksi perustuslain 22 §:n mukaisesti.

Apulaisoikeusasiamies Lindroos-Hovinheimo toteaa, että hän jatkaa edelleenkin vankien mielenterveyspalvelujen toteutumisen seuranta osana laillisuusvalvontaansa.

ADHD-tutkimukset ja hoito

Apulaisoikeusasiamies pitää myönteisenä, että ADHD-tutkimuksiin ja hoitoon pääsy on käynnistetty VTH:ssa vuonna 2025 ja siihen on luotu uusi hoitopolku. ADHD-tutkimusten tarve vankiväestössä on suuri ja aikaisemman tilanteen vuoksi palveluihin oli kertynyt merkittävästi jonoja ja hoitovelkaa.

Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin on Turun poliklinikan tarkastuspöytäkirjassa EOAK/5507/2025 todennut, että hoitoon pääsy ei toteudu laissa säädetyissä määräajoissa ja kehottanut VTH:a etsimään keinoja hoitoon pääsyt saattamiseksi laissa edellytetyn mukaiseksi.

Tarkastuksella saatujen tietojen mukaan ADHD-tutkimuksiin ja hoitoihin pääsy on edelleenkin pahasti ruuhkautunut. Tällä hetkellä uusien potilaiden vastaanottoaikoja on mahdollista antaa vuoden 2027 loppupuolelle. Tältä osin apulaisoikeusasiamies pitää odotusaikoja kohtuuttoman pitkinä ja toteaa, että hoitoon pääsy ei toteudu terveydenhuoltolaissa säädetyissä määräajoissa.

Apulaisoikeusasiamies pitää kannatettavana, että VTH on ryhtynyt toimiin jonojen lyhentämiseksi, mutta hän ei kuitenkaan pidä VTH:n toimia asiassa riittävinä.

3.10 Lääkehoito

3.10.1 Tarkastushavainnot

Lääkkeiden jakaminen dosetteihin tehdään erillisessä lääkehuoneessa kerran viikossa. Poliklinikan sairaanhoitajat vuorottelevat lääkkeenjako vuorossa vuoroviikoin. Suuri osa potilaista on annosjakelussa.

Kaikkiin dosetteihin jaettavaan lääkkeisiin ei pystytä tekemään kaksoistarkastusta VTH:n ohjeiden mukaisesti. Lääkkeet jakanut hoitaja tarkastaa itse dosettiin jakamansa lääkkeet.

Poliklinikan henkilökunta kertoi, että poliklinikan hoitajien lisäksi vankilan johdolla on avain poliklinikan lääkehuoneen oveen. Lääkehuoneessa lääkkeet ovat lukitussa kaapissa, jonka avaimet ovat vain poliklinikan henkilöstön käytössä. Lääkehuoneen lukituksen muuttamisesta on käyty keskustelua Rikosseuraamuslaitoksen kanssa, mutta asia ei ole edennyt.

Vankilan osastoilla valvonnan hallussa olevat lääkedosetit säilytetään kunkin kerroksen valvomossa laatikoissa, jotka eivät tarkastushetkellä olleet lukittuina. Yhdessä valvomossa lääkkeet olivat korissa isossa kaapissa, jonka muilla hyllyillä oli muuta tavaraa. Kyseinen kaappi ei ollut lukossa eikä sen avaimia löytynyt tarkastushetkellä.

Vankilan päivystäjän huoneessa säilytettiin särkylääkettä, jota valvonta voi tarvittaessa antaa vangille poliklinikan aukioloaikojen ulkopuolella. Listaan merkitään ajankohta, vanki, jolle lääke oli annettu, lääkemäärä ja lääkkeen antaja. Lista toimitetaan poliklinikalle viikoittain lääkkeenjako päivänä. Päivystyksessä oli myös Epipen-kynä hätätilanteita varten.

Saatujen tietojen mukaan kaikilla vartioilla on suoritettuna valvonnan VALLU-lääkkeenjako koulutus.

3.10.2 Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot

Kaksoistarkastus

VTH:n lääkehoitosuunnitelmassa¹ (kohta 6.6.3, s. 66) todetaan kaksoistarkastuksesta seuraavaa:

”Työpisteissä, joissa on useampi työntekijä, kaksoistarkastus pyritään tekemään koko lääkkeenjaon osalta jokaisen lääkkeenjaon yhteydessä. Tarkastuksen suorittavat toimipisteestä riippuen kaksi sairaanhoitajaa tai sairaanhoitaja/lähihoitaja. Kaksoistarkastus on tehtävä N-lääkkeiden osalta.

Kaksoistarkastuksen merkitys korostuu vankiterveydenhuollon toimipaikoissa, sillä valvontahenkilöstö lääkkeenantajana ei omaa riittävää asiantuntemusta lääkityksen sisältöön ja siten kykyä puuttua mahdolliseen lääkepoikkeamaan. Toimipisteen henkilöstöresursseja tai toimintaprosesseja tulee kehittää siten, että lääkkeenjaon kaksoistarkastus on mahdollista toteuttaa.”

Apulaisoikeusasiamies kehottaa VTH:a ja Vaasan poliklinikkaa pyrkimään siihen, että lääkkeiden kaksoistarkastus pystyttäisiin tekemään kaikille jaettaville lääkkeille VTH:n lääkehoitosuunnitelman mukaisesti.

Lääkehuoneen lukitus

Sosiaali- ja terveysministeriö on julkaissut Turvallinen lääkehoito -oppaan (Turvallinen lääkehoito, Opas lääkehoitosuunnitelman laatimiseen, STM:n julkaisuja 2021:6), jossa on käyty läpi muun muassa lääkkeiden säilyttämistä (kohta 7.2.5). Sen mukaan yksikön lääkkeet säilytetään erillisessä, siihen tarkoitettussa lukitussa tilassa, johon pääsevät vain ne henkilöt, joilla on oikeus käsitellä lääkkeitä. Muut henkilöt, kuten siistijät ja laitoshuoltajat, voivat asioida lääkkeiden säilytystilassa vain valvotusti. Tilan lukitsemisessa voidaan käyttää esimerkiksi erillistä avainta, joka on aina kyseisen päivän/työvuoron aikana lääkeshoidosta vastaavan työntekijän hallussa.

VTH:n lääkehoitosuunnitelmassa (kohta 6.4., s.59-60) todetaan lääkehuoneiden kulunvalvonnasta seuraavaa.

”Lääkehuoneen avaimet ja kulunvalvonta on järjestettävä niin, että asiattomilta on estetty itsenäinen pääsy tiloihin.

Lääkehuoneen ja lääkekaappien avaimia säilytetään yksiköstä riippuen erillisessä koodilukitussa kaapissa, jonne vain terveydenhuollon henkilöstöllä on pääsy.

¹ Vankiterveydenhuollon yksikön lääkehoitosuunnitelma (versio 6) vuosille 2025-2026

Vankilalla on hallussa avain (ns. ”rynnäkköavain”), jolla se saa hätätilanteessa lääkehuoneen oven auki (pois lukien Vankisairaala). Lääkehuoneen avaimet ja kulunvalvonta tulee järjestää niin, että sinne ei ole ulkopuolisilla henkilöillä pääsyä muutoin kuin valvotusti (esim. siistijät/laitoshuolto).

Valvonnalla on oikeus käydä lääkehuoneessa vain palo- ja pelastustilanteissa.

Lääkehuoneesta käynnistä ilmoitetaan välittömästi poliklinikalle ja siitä tehdään kirjallinen raportti kyseisen poliklinikan toiminnasta vastaavalle osastonhoitajalle.”

Tarkastuksella saatujen tietojen mukaan Vaasan vankilan johdolla on avaimet, joilla pystyy avaamaan lääkehuoneen oven. VTH:n henkilökunnan mukaan lääkehuoneen lukituksen muutoksista on keskusteltu, mutta asia ei ole edennyt.

Apulaisoikeusasiamies kehottaa Vaasan vankilaa viipymättä ryhtymään toimenpiteisiin poliklinikan lääkehuoneen oven lukituksen muuttamiseksi yllä todetun ohjeistuksen mukaiseksi, siten että lääkehuoneeseen pääsevät avaimillaan vain henkilöt, joilla on oikeus käsitellä lääkkeitä.

Valvonnan hallussa olevien lääkkeiden säilyttäminen

Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisemassa Turvallinen lääkehoito -oppaassa edellytetään, että yksikön lääkkeet säilytetään erillisessä, siihen tarkoitettussa lukitussa tilassa, johon pääsevät vain ne henkilöt, joilla on oikeus käsitellä lääkkeitä. Lääkekaapissa tai lääkejääkaapissa ei säilytetä muita tuotteita, ainoastaan lääkkeitä.

VTH:n lääkehoitosuunnitelman mukaan, mikäli lääkkeitä ei voida luovuttaa vangin haltuun, lääkkeiden annon potilaskohtaisesta dosetista tai annosjakelupussista suorittaa ja valvoo vankiloiden valvontahenkilökunta. Virkamies saa osallistua lääkkeiden antamiseen vain, jos hänellä on voimassa oleva lääkkeenantolupa. Lääkedosetit tulee säilyttää lukitussa kaapissa tai laatikossa lukitussa asuinosaon toimistossa tai vankilan päivystyksessä. Lääketurvallisuuden kannalta on tärkeä varmistua myös siitä, etteivät lääkkeet päädy asiattomien ulottuville. (s. 25- 26).

Rikosseuraamuslaitos on antanut menettelytapaohjeen lääkehoidon toteuttamisesta vankiloissa (RISE/1151/2024). Menettelytapaohjeen mukaan lääkkeiden säilytystilojen on oltava vankilassa asianmukaiset. Lääkedosetit tulee säilyttää lukitussa kaapissa tai laatikossa lukitussa asuinosaon toimistossa tai vankilan päivystyksessä. Lääketurvallisuuden kannalta on tärkeä varmistua myös siitä, etteivät lääkkeet päädy asiattomien ulottuville. (s.5)

Apulaisoikeusasiamies toteaa, että tarkastushavaintojen perusteella valvonnan hallussa olevien lääkkeiden säilytys ei ollut ohjeistuksen mukaista. Apulaisoikeusasiamies kehottaa Vaasan vankilaa tarkastamaan lääkkeiden säilytyskäytännöt kaikilla vankilan osastoilla ja varmistamaan, että valvonnan hallussa olevat lääkkeet säilytetään lukituissa kaapeissa ja tarvittaessa hankkimaan lukittavat lääkekaapit.

Rikosseuraamuslaitoksen oikeusyksikkö ilmoitti tarkastuksen jälkeen lähettämässään kommentissa, että se pitää tärkeänä lääkkeiden asianmukaista säilyttämistä.

Oikeusyksikkö viittasi CPT:n kannanottoon valvontahenkilökunnan lääkkeiden antamisesta, jota on kuvattu muun muassa Sukevan vankilan tarkastuspöytäkirjassa [EOAK/318/2025](#). CPT totesi raportissaan, että nykyinen, hyvin kyseenalainen käytäntö, jonka mukaan valvontahenkilökunta antaa vangeille lääkkeitä, tulisi lopettaa. Oikeusyksikkö on saattanut asian operatiivisen toiminnan vastuualueen johtajan pohdittavaksi. Oikeusyksikön toimenpideilmoitus kokonaisuudessaan on myös lähetetty Vankiterveydenhuollon yksikköön.

Apulaisoikeusasiamies pitää myönteisenä sitä, että tarkastuksella saatujen tietojen mukaan vakituisilla vartioilla on suoritettuna VALLU-lääkkeenantokoulutus.

3.11 Laboratorionäytteet

3.11.1 Tarkastushavainnot

Tarkastuksella saatujen tietojen mukaan poliklinikan hoitajat ottavat näytteet ja ulkopuolinen palveluntuottaja hakee näytteet kerran viikossa analysoitavaksi.

Eri tietojärjestelmien vuoksi poliklinikan sairaanhoitaja joutuu käsin viemään lääkärin tekemän laboratoriolähetteen laboratoripalvelujen tuottajan järjestelmään. Vastaavasti sairaanhoitaja siirtää saadut tulokset manuaalisesti VTH:n järjestelmään.

Poliklinikan sairaanhoitajat kokivat, että tähän työhön kuluu turhaan työaika.

Tietojen siirtämistä koskevaa ongelmaa on VTH:ssa selvitetty ja todettu, että tietojen siirtymisen tietojärjestelmästä toiseen mahdollistavan järjestelmän rakentaminen on teknisesti haastavaa ja kallista.

3.11.2 Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot

Apulaisoikeusasiamies toteaa, että laboratoriolähetteiden ja tulosten siirtäminen manuaalisesti toiseen järjestelmään sisältää virheiden syntyminen mahdollisuuden ja sitä kautta aiheuttaa potilasturvallisuusriskin.

Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin on kiinnittänyt ongelmaan huomiota muun muassa Helsingin poliklinikan tarkastuspöytäkirjassa [EOAK/4637/2024](#) ja Turun poliklinikan tarkastuspöytäkirjassa [EOAK/5507/2025](#).

Apulaisoikeusasiamies kannustaa edelleen VTH:ta etsimään ratkaisuja tilanteeseen.

3.12 Yhteistyö vankilan kanssa

3.12.1 Tarkastushavainnot

Vartijoiden tehtävänä on kuljettaa vangit terveydenhuoltoon kuuluville vastaanotoille esimerkiksi poliklinikalle, hammashoittoon Vanhan Vaasan sairaalan tiloihin sekä vankilan ulkopuoliseen hoitoon yleensä Vaasan keskussairaalaan tai yksityiselle palveluntuottajalle.

Vankiterveydenhuollon etävastaanotot järjestetään vankilan tiloissa, jonne vartijat kuljettavat vangit ja SA-koneet etävastaanoton toteuttamiseksi. Vartijat avaavat etävastaanottoon tarvittavan yhteyden SA-koneissa. Vaasan vankilassa poliklinikan etävastaanotoille on varattu vastaanottoaika keskiviikko iltapäivisin kolmen tunnin ajan. Käytännössä tässä ajassa pystytään toteuttamaan kolme potilaan etävastaanottoa. VTH:n mukaan etävastaanottojen käyttöä olisi mahdollista lisätä, mutta etävastaanottojen lisäämisen esteeksi muodostuu rajattu aika, johon etävastaanotot tulee sovittaa. Varatusta etävastaanottoajasta jää joskus aikoja käyttämättä sen vuoksi, että vankilan etävastaanottoaika ei sovi etävastaanottoa pitävän terveydenhuollon ammattilaisen aikatauluihin.

Vaasan poliklinikan henkilökunnan haastatteluissa korostui voimakkaasti ongelmat yhteistyössä Vaasan vankilan Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstön kanssa. VTH:n henkilökunta koki, että Risen henkilöstö kyseenalaistaa heidän ammattitaitoaan ja tekemiään hoidon tarpeen arvioita. Tilanteet liittyivät usein kuljetusten järjestämiseen, jolloin esimerkiksi Risen henkilöstö on kyseenalaistanut tarpeen kuljettaa vanki hoitoon.

Toisaalta henkilökunta toi esiin tilanteita, joissa Risen valvontahenkilöstö oli sitä mieltä, että vanki tarvitsisi hoitoa, siitä huolimatta, että vanki oli jo käynyt poliklinikalla ja hänen tilanteensa oli jo arvioitu eikä akuuttia hoidon tarvetta ollut havaittu. Poliklinikan henkilökunnan käsityksen mukaan osa näistä tilanteista selittyi sillä, että poliklinikan henkilöstö ei voi potilastietojen salassapidon vuoksi kertoa valvonnalle potilaalle tehdyistä terveydenhuollon arvioista ja toimenpiteistä taikka hoitosuunnitelmasta.

Vastaavasti valvonnan henkilökunta kertoi tilanteista, joissa valvonnan käsityksen mukaan vanki ei ollut saanut riittävästi apua poliklinikalta.

Tarkastuksella saatujen tietojen mukaan asiasta oli sovittu pidettävän yhteistyöpalaveri Vaasan vankilassa työskentelevien Risen ja VTH:n henkilöstön kesken.

Rikosseuraamuslaitoksen oikeusyksikkö piti tarkastuksen jälkeen antamassaan kommentissa huolestuttavana tietoa vankilan ja poliklinikan välisen yhteistyön toimimattomuudesta. Koska asiasta oli jo sovittu pidettävän yhteistyöpalaveri, oikeusyksiköllä ei tällä hetkellä ollut enempää kommentoitavaa.

3.12.2 Apulaisoikeusasiamiehen kannanotot

Perustuslain 19 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveystalvet ja edistettävä väestön terveyttä. Potilaslain 3 §:n mukaan potilaalla on oikeus hänen terveydentilansa edellyttämään laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon.

Vankeuslain 10 luvun 1 §:n mukaan Vankiterveydenhuollon yksikkö vastaa vangin lääketieteellisten tarpeiden mukaisen terveyden- ja sairaanhoidon sekä lääkinnällisen kuntoutuksen järjestämisestä. Rikosseuraamuslaitoksen on turvattava vangin pääsy Vankiterveydenhuollon yksikön vastuulla olevaan hoitoon ja kuntoutukseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain 4 §:n mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastiedot ovat pysyvästi salassa pidettäviä. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen vaitiolovelvollisuudesta ja salassapidosta saa poiketa asiakkaan suostumuksella tai jos siitä on laissa säädetty.

Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetun lain 6 §:n 1 momentissa on lueteltu tilanteet, joissa potilasrekisteriin tallennettuja tietoja voidaan luovuttaa vankilalle ja Rikosseuraamuslaitoksen henkilöstölle. Joskus tietojen luovuttaminen voi olla välttämätöntä esimerkiksi henkilön hengen, terveyden tai turvallisuuden suojaamiseksi. Pykälän 3 momentissa ilmaistaan kuitenkin pääsääntö, jonka mukaan Rikosseuraamuslaitoksen muulle henkilöstölle kuin terveydenhuollon ammattihenkilöille voidaan ilman rekisteröidyn kirjallista suostumusta ilmaista vain sellaisia 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tietoja, joista ei ilmene sairauden laatu eikä muu terveydentilan tai hoidon yksityiskohta.

Apulaisoikeusasiamies korostaa, että vangeilla ei ole muun väestön kaltaista mahdollisuutta hakeutua muihin kuin VTH:n tarjoamiin terveyden- ja sairaanhoidon palveluihin.

Apulaisoikeusasiamies toteaa, että terveydenhuollon ammattihenkilöiden tehtävänä on potilaan hoidon tarpeen arvion tekeminen ja hoidosta päättäminen lääketieteelliseen arvioon perustuen.

Apulaisoikeusasiamies katsoo, että tilanteessa, jossa tarpeelliseksi arvioitua hoitoa ei pystytä antamaan oikea-aikaisesti, on olemassa suuri riski potilasturvallisuuden vaarantumisesta. Oikeusasiamiehen vakiintuneessa ratkaisukäytännössä ei ole pidetty hyväksyttävänä sitä, että vankien lääketieteellisten tarpeiden mukaisen terveyden- ja sairaanhoidon saaminen voi jäädä toteutumatta vartijaresurssin vähäisyyden tai puuttumisen vuoksi.

Apulaisoikeusasiamies korostaa, että Rikosseuraamuslaitoksen on huolehdittava osaltaan siitä, että vangit pääsevät heidän terveydentilansa edellyttämän terveyden- ja sairaanhoidon silloin, kun terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut sen tarpeelliseksi.

Oikeusasiamiehen laillisuusvalvonnassa vartijaresurssien määrään on kiinnitetty huomiota useilla Vankiterveydenhuollon poliklinikoiden tarkastuksilla (esim. Turun poliklinikan tarkastus [EOAK/5507/2025](#), Helsingin poliklinikan tarkastus [EOAK/4637/2024](#) ja Riihimäen poliklinikan tarkastus [EOAK/1107/2023](#)). VTH:n on pystyttävä hoitamaan asianmukaisesti ja tuloksellisesti sille lainsäädännössä asetetut tehtävät. Jos potilaita ei saada vastaanotolle sovittuna aikana, tilanne on omiaan vaarantamaan heidän perustuslain mukaista oikeuttaan riittäviin terveysterveystietoihin ja potilaslaissa edellytettyyn hyvään hoitoon.

Apulaisoikeusasiamies pitää ymmärrettävänä, että ajoittain vankilan vartijaresurssit voivat olla puutteellisia esimerkiksi sairastumisten taikka useiden samanaikaisten kuljetustehtävien vuoksi, eikä Rikosseuraamuslaitos aina pysty hoitamaan kaikkia samanaikaisia vankien kuljetuksia.

Vaasan vankilassa ongelmat Risen ja VTH:n henkilökunnan yhteistyössä näyttäneet kuitenkin huomattavasti vakavampina kuin pelkästään ajoittaisista resurssipuutteista johtuvina ongelmina. Henkilöstö toi puolin ja toisin esiin epäluottamusta toistensa työhön. Poliklinikan henkilöstö koki Risen henkilöstön toistuvasti kyseenalastavan heidän terveydenhuollon ammattihenkilöinä tekemiään hoidon tarpeen arvioita ja samalla heidän ammattitaitoaan.

Apulaisoikeusasiamies korostaa, että potilaiden terveystiedot ovat salassa pidettäviä, eikä poliklinikan henkilökunta sen vuoksi voi kertoa vankien terveydentilaan tai hoitosuunnitelmiin liittyviä yksityiskohtia valvonnan henkilökunnalle.

Apulaisoikeusasiamies kehottaa edelleen Vaasan vankilaa ja Vaasan poliklinikkaa pyrkimään parempaan yhteistyöhön Risen ja poliklinikan henkilökunnan kesken, esimerkiksi keskinäisissä yhteistyöpalaverissa selventämään eri osapuolten tehtäviä, tietojensaantioikeuksia ja niiden taustalla olevaa lainsäädäntöä.

4 TOIMENPITEET

Apulaisoikeusasiamies saattaa Vankiterveydenhuollon, Vaasan poliklinikan, Rikosseuraamuslaitoksen sekä Vaasan vankilan tietoon ja toiminnassa huomioon otettavaksi tässä pöytäkirjassa esitetyt huomiot ja kannanotot.

Pöytäkirja toimitetaan tiedoksi myös oikeusministeriön kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosastolle sekä Lupa- ja valvontavirastolle.

Pöytäkirja julkaistaan oikeusasiamiehen verkkosivuilla.